

Fruktträd 2017

Number of Fruit Trees 2017

I korta drag

Den svenska äppelodlingen förändras

Den yrkesmässiga odlingen av äpplen ökade påtagligt mellan 2012 och 2017. Antalet äppelträd ökade med 38 procent till knappt 3,6 miljoner träd, medan den odlade arealen ökade med 11 procent till 1 660 hektar. Under perioden 2013–2017 planterades drygt 1,2 miljoner äppelträd på 450 hektar, vilket innebär att mer än en tredjedel av det totala antalet äppelträd planterades under den senaste femårsperioden.

De mest odlade sorterna 2017 var Ingrid Marie, Aroma och Discovery, som tillsammans stod för 52 procent av det totala antalet träd. Utöver dessa klassiska sorter är sammansättningen av sorter i odlingarna under snabb förändring. De nyare sorterna Rubinola, Frida, Elise och Santana ökade påtagligt jämfört med tidigare år och utgjorde en fjärdedel av den totala mängden träd 2017. Samtidigt minskar andelen av äldre sorter som Cox Orange och Gravensteiner.

Jörgen Persson, 036–15 59 43
statistik@jordbruksverket.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 23 oktober 2018.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Joakim Stymne, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Bra att veta	3
Arealen och antalet träd ökar snabbt	3
Nya sorter ersätter gamla	4
Tabeller	5
Teckenförklaring	5
1. Äppelodling. Antal träd fördelat på sort och planteringsperiod	5
2. Äppelodling. Planterad areal fördelat på sort och planteringsperiod	6
Fakta om statistiken	7
Detta omfattar statistiken	7
Så görs statistiken	7
Statistikens tillförlitlighet	7
Felkällor som påverkar statistikens kvalitet	7
Statistikens jämförbarhet	8
Annan statistik	8
In English	9
Summary	9
List of tables	9
List of terms	9

Statistiken med kommentarer

Bra att veta

Uppgifterna som presenteras i det här Statistiska meddelandet härstammar från en enkätundersökning som genomförs vart femte år, och som senast publicerades år 2013, då med data från 2012.

Undersökningen omfattar samtliga yrkesmässiga äppelodlare i Sverige med en trädgårdsodling om minst 0,25 hektar eller 200 kvadratmeter i växthus. Tidigare undersökningar har även omfattat odlingen av päron, men eftersom päronodlingen krympt påtagligt under senare år har vi beslutat att från och med 2017 enbart publicera statistik för äppelodlingen.

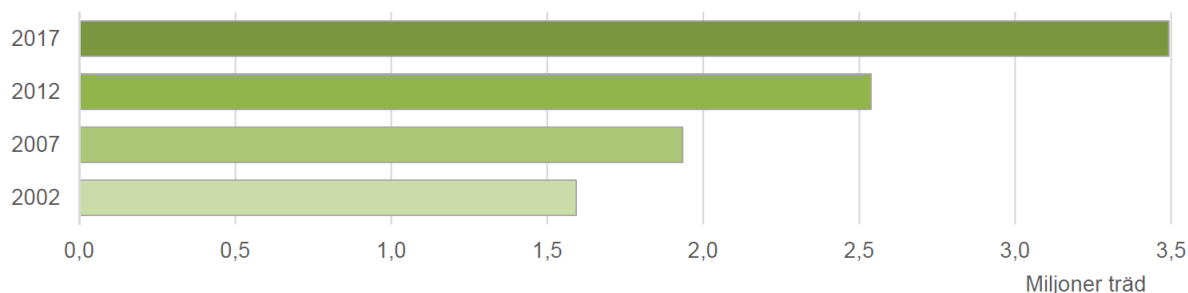
I undersökningen frågar vi odlarna efter total areal för odling av äppelträd samt hur många träd odlaren har av olika sorter, fördelat på trädens planteringsår. Resultaten visar odlad areal och antal träd för de olika äppelsorterna under 2017.

Odlingarnas täthet, det vill säga antalet träd som planteras per hektar, varierar från odling till odling men framför allt över tid. I moderna odlingar är det inte ovanligt med 2 000–4 000 träd per hektar, medan äldre odlingar ofta ligger på betydligt mer beskedliga 400–600 träd per hektar.

Arealen och antalet träd ökar snabbt

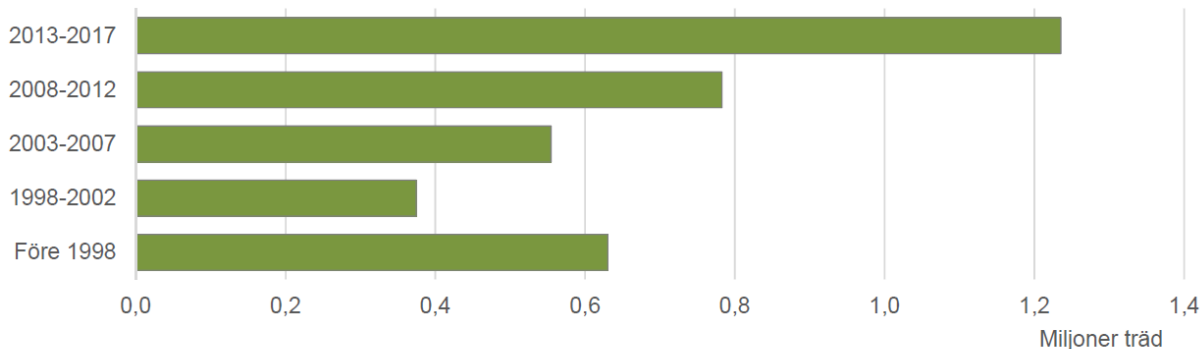
Det totala antalet äppelträd ökade med 38 % mellan 2012 och 2017, då antalet var knappt 3,6 miljoner träd. Under de 15 år som gick mellan 2002 och 2017 mer än fördubblades antalet äppelträd (Figur A; Tabell 1).

Figur A. Antal äppelträd 2002–2017

Av det totala antalet träd 2017 planterades drygt 1,2 miljoner under perioden 2013–2017, vilket innebär att mer än en tredjedel av det totala antalet träd planterades under något av de fem föregående åren. Om man istället ser tillbaka under de senaste tio föregående åren utgör de träd som planterades under åren 2008 till 2017 hela 56 % av det totala antalet äppelträd 2017 (Figur B; Tabell 1).

Figur B. Antal äppelträd 2017, fördelat efter när de planterades

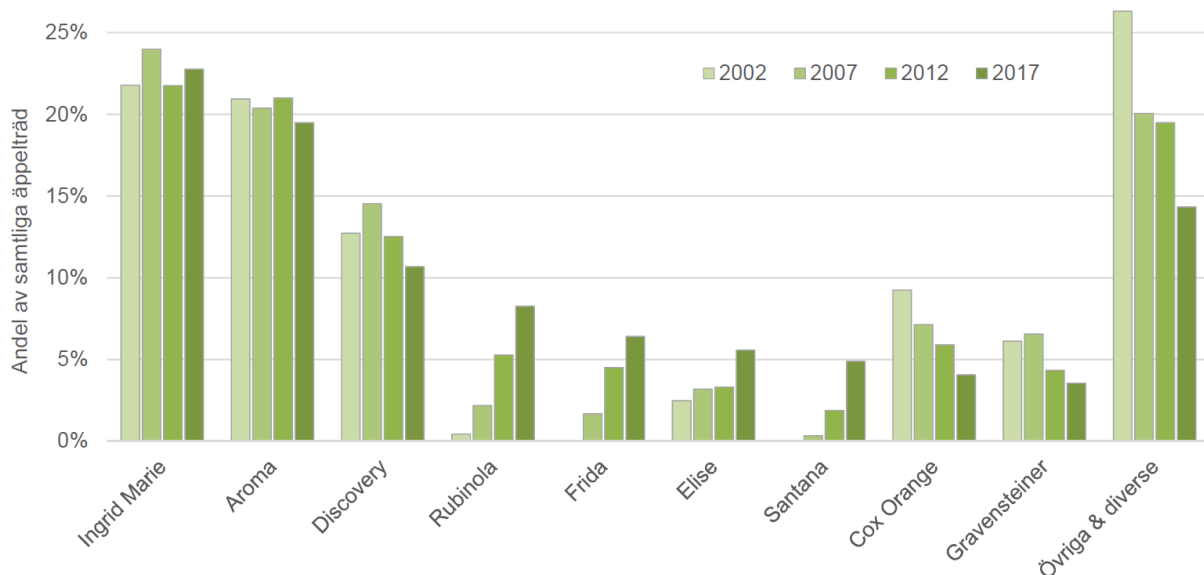
Den totala odlade arealen äpple 2017 var 1 660 hektar, en ökning med 11 % jämfört med 2012 och med 24 % jämfört med 2002. Under perioden 2013–2017 planterades äppelträd på 450 hektar, motsvarande 27 % av den totala arealen 2017 (Tabell 2).

Nya sorter ersätter gamla

Precis som det varit sedan länge var Ingrid Marie den vanligaste äppelsorten 2017, följt av Aroma och Discovery. Knappt en fjärdedel av det totala antalet träd utgjordes av Ingrid Marie 2017, medan Aroma och Discovery utgjorde knappt en femtedel respektive en dryg tiondel av den totala trädmängden (Figur C; Tabell 1).

Vid sidan av dessa tre sorter har bilden däremot förändrats ganska mycket de senaste åren. Klassiska sorter som Cox Orange och Gravensteiner har minskat i andel sedan åtminstone 2007, trots att antalet träd mer eller mindre förblivit oförändrat. Istället har relativt nya sorter som Rubinola, Frida, Elise och Santana blivit alltmer populära och utgjorde 2017 tillsammans en fjärdedel av det totala antalet äppelträd.

Figur C. Olika sorters andel av det totala antalet äppelträd 2002–2017

Förändringen i sortsammansättning förklaras till stor del av nyplanteringen av äppelträd. Ingrid Marie och Aroma var de sorter som det fortfarande planterades mest av under perioden 2013–2017 och dessa sorter stod för drygt 40 % av antalet planterade träd under dessa år. Förutom dessa två sorter tog däremot nyare sorter ett stort utrymme i nyplanteringen. Rubinola var den tredje mest planterade sorten, följt av Elise, Discovery, Santana och Frida, som alla planterades i ungefär likartad utsträckning. Nyplanteringen av Gravensteiner, Cox Orange och andra ”klassiska” sorter var däremot betydligt lägre (Tabell 1).

Tabeller

Teckenförklaring

Legend

–	Noll	Zero
0	Värde avrundat ned till noll	Value rounded down to noll
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable

1. Äppelodling. Antal träd fördelat på sort och planteringsperiod

1. Apple cultivation. Number of trees by variety and planting period

Sort	Planteringsperiod					Totalt
	Före 1998	1998-2002	2003-2007	2008-2012	2013-2017	
Ingrid Marie	211 000	70 000	109 000	100 000	305 000	795 000
Aroma	119 000	109 000	114 000	137 000	201 000	681 000
Discovery	66 000	69 000	72 000	69 000	97 000	373 000
Rubinola	2 000	9 000	46 000	91 000	141 000	288 000
Frida	-	1 000	38 000	95 000	88 000	224 000
Elise	0	9 000	28 000	51 000	106 000	195 000
Santana	-	1 000	23 000	54 000	93 000	171 000
Cox Orange	49 000	23 000	16 000	33 000	21 000	142 000
Gravensteiner	41 000	17 000	24 000	17 000	25 000	124 000
Rubinstar	-	3 000	20 000	36 000	26 000	85 000
Gloster	12 000	4 000	7 000	14 000	4 000	42 000
Alice	15 000	4 000	7 000	5 000	3 000	34 000
Katja	15 000	5 000	9 000	2 000	4 000	34 000
Mutsu	15 000	2 000	1 000	1 000	3 000	21 000
Jonagold	5 000	5 000	1 000	2 000	1 000	14 000
Summerred	11 000	1 000	1 000	1 000	1 000	14 000
Signe Tillisch	9 000	1 000	0	0	0	11 000
Sunrise	-	-	2 000	3 000	4 000	8 000
Övriga och diverse	61 000	40 000	36 000	71 000	113 000	321 000
Totalt 2017	630 000	374 000	555 000	783 000	1 235 000	3 578 000
Totalt 2012	890 000	435 000	557 000	654 000	.	2 538 000
Totalt 2007	1 933 000
Totalt 2002	1 592 000

2. Äppelodling. Planterad areal fördelat på sort och planteringsperiod

2. Apple cultivation. Planted area by variety and planting period

Sort	Planteringsperiod					Totalt
	Före 1998	1998-2002	2003-2007	2008-2012	2013-2017	
Ingrid Marie	170	30	50	40	110	400
Aroma	100	50	50	50	70	320
Discovery	50	30	30	30	40	180
Rubinola	0	0	20	40	50	110
Frida	-	0	20	40	30	90
Elise	0	0	10	20	40	70
Santana	-	0	10	20	30	60
Cox Orange	40	10	10	10	10	80
Gravensteiner	30	10	10	10	10	70
Rubinstar	-	0	10	10	10	30
Gloster	10	0	0	10	0	20
Alice	10	0	0	0	0	20
Katja	10	0	0	0	0	20
Mutsu	10	0	0	0	0	10
Jonagold	0	0	0	0	0	10
Summerred	10	0	0	0	0	10
Signe Tillisch	10	0	0	0	0	10
Sunrise	-	-	0	0	0	0
Övriga och diverse	50	20	10	30	40	150
Totalt 2017	500	170	230	300	450	1 660
Totalt 2012	760	190	250	300	.	1 490
Totalt 2007	1 440
Totalt 2002	1 340

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Statistiken redovisar odlad areal samt antal äppelträd av olika sorter, båda fördelade på trädens planteringsår. Statistiken omfattar samtliga kända äppelodlare som bedrev kommersiell trädgårdsodling på en yta större än 0,25 hektar under 2017.

Så görs statistiken

Undersökningen genomfördes som en totalundersökning som inkluderade samtliga 278 kända äppelodlare med en yrkesmässig trädgårdsodling om minst 0,25 hektar (äppelodlingen i sig kan alltså vara mindre än 0,25 hektar). Till dessa odlare skickade vi per post ut en frivillig enkätundersökning den 3 juli 2018. Till de 152 odlare som inte svarat den 23 augusti, skickades en påminnelse med en vädjan om svar samt ytterligare en enkät ut (identisk med enkäten i första utskicket). Den 19 september, då undersökningen avslutades, hade 150 svar kommit in, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 54 %.

För företag som inte svarat men som hade känd areal och sortfördelning från undersökningarna ”Trädgårdsproduktion 2017” och ”Frukträd 2012” imputerades data från dessa undersökningar, med justeringar för planteringsperiod. Detta gjordes för 39 företag (objekt), vilket innebar att bortfallet i undersökningen blev 32 %. Bortfallet kompenseras genom en rak uppräknings av resultaten som insamlade och imputerade data gav upphov till.

I undersökningens blankett frågade vi dels efter äppelodlingarnas areal, fördelat på fem olika tidsintervall för planteringsår, dels efter antal träd för olika äppelsorter, fördelat på samma tidsintervall för plantering. Utifrån dessa data beräknades sedan arealen för respektive äppelsort, baserat på antagandet att samtliga äppelsorter planterats med samma täthet under samma tidsintervall. Statistiken baseras således på insamlade data för den totala arealen och antalet träd för respektive äppelsort, men på beräknade värden för enskilda äppelsorters areal.

Statistikens tillförlitlighet

I sin helhet bedömer vi att statistikens tillförlitlighet är god, även om skattningarna av arealer och antal träd för enskilda mindre vanliga äppelsorter kan utgöra endera över- eller underskattningar.

Felkällor som påverkar statistikens kvalitet

I undersökningen kan täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel förekomma. Övertäckning förekom i mycket liten utsträckning och vi uppskattar att även undertäckningen var mycket liten, varför vi bedömer att täckningsfelet inte påverkar undersökningens resultat.

Bortfallsfelet var relativt stort, då svarsfrekvensen bara nådde 54 % och bortfallet bara kunde kompenseras av imputeringar i relativt liten omfattning. Det totala objektsbortfallet efter imputeringar var 32 %. Bortfallet kompenseras av en rak uppräknings av de resultat som insamlade och imputerade data gav upphov till.

Med avseende på genomsnittlig areal och geografisk fördelning hade objekten i bortfallet i stort samma karaktär som objekten med data. Utifrån detta bedömde vi att en rak uppräknings utan viktningar utgör en god skattning av såväl den totala odlade arealen som antalet träd för den totala arealen och för det totala antalet träd, men även för samtliga äppelsorter utom de minst vanliga, för vilka de redovisade resultaten kan utgöra endera under- eller överskattningar.

Mätfelet kan i vissa fall vara av betydelse, då de uppgifter vi frågar efter är svåra att uppskatta för vissa odlare. Detta återspeglas i den relativt höga andel partiellt inrapporterade data (där enstaka uppgifter saknas), som uppgick till 11 %. Mätfel bestående av felaktigt ifyllda värden bedöms däremot vara litet, då data granskats i flera steg och mycket avvikande värden har korrigerats. Bearbetningsfel – som antagligen består främst av felaktiga imputeringar, men även kan bestå av felaktig inmatning av data och felaktiga beräkningar – kan i viss mån också påverka statistikens tillförlighet, framför allt vad gäller mindre vanliga äppelsorter.

Statistikens jämförbarhet

I sin helhet har statistiken god jämförbarhet gentemot övrig jordbruksstatistik, såväl nationellt som internationellt. Trots det finns ett par mindre avvikelser som man bör vara uppmärksam på:

Den totala arealen för odling av äppelträd skiljer sig något från resultaten i ”Trädgårdsproduktion 2017” som skattade motsvarande areal till 1 532 hektar, vilket var 7 % lägre än i ”Frukträd 2017”. Skillnaden beror antagligen till största del på att resultaten i ”Trädgårdsproduktion 2017” inte viktades upp för att kompensera för bortfall.

Det skattade antalet träd planterade under perioden 2008–2012 var 20 % högre i ”Frukträd 2017” än i ”Frukträd 2012”, trots att den skattade arealen var densamma. Skillnaden kan bero på rampopulationens omfattning och skillnader i undersökningens design. Rampopulationen bedöms vara mer heltäckande i ”Frukträd 2017”, som dessutom i egenskap av totalundersökning har en mindre känslig undersökningsdesign än ”Frukträd 2012”, som var en urvalsundersökning.

Annan statistik

Antalet frukträd 2012; JO 33 SM 1301.

Trädgårdsproduktion 2017; JO 33 SM 1801, korrigerad version 2018-06-20.

In English

Summary

The professional cultivation of apples increased markedly in between the years 2012 and 2017. The number of apple trees increased by 38 percent to just under 3.6 million trees, while the planted area increased by 11 percent to 1 660 hectares. During the period 2013 through 2017, over 1.2 million apple trees were planted on an area of 450 hectares, which means that more than a third of the total number of apple trees were planted during the latest five-year period.

The most common varieties in 2017 were Ingrid Marie, Aroma and Discovery, which together accounted for 52 percent of the total amount of apple trees. Aside from these three classical varieties, the composition of the cultures is rapidly changing. The relatively new varieties Rubinola, Frida, Elise and Santana increased markedly compared with earlier years and accounted for a quarter of the total amount of trees in 2017. Meanwhile, the share of older varieties such as Cox Orange and Gravensteiner is declining.

List of tables

Legend	5
1. Apple cultivation. Number of trees by variety and planting period	5
2. Apple cultivation. Planted area by variety and planting period	6

List of terms

Andel	Share
Areal	Area
Frukt	Fruit
Frukträd	Fruit tree
Företag	Holding
Hektar	Hectare
Hela riket	The whole of Sweden
Län	County
Planteringsår	Planting year
Totalt	Total
Äpple	Apple
Övrigt	Other